

Projekt Fritidsguiden

Der er i foreningslivet en række barrierer for inklusion af mennesker med handicap bl.a. i form af manglende tilgængelighed. Det drejer sig ikke kun om den fysiske tilgængelighed men ligeledes om den sociale og kommunikative tilgængelighed.

Projektet og metoden, sigter mod at nedbryde nogle af disse barrierer og herved forbedre mulighederne for inklusion af mennesker med handicap i det almindelige foreningsliv.

Metoden

Metoden, der ligger til grund for projekt Fritidsguiden, er inspireret af den norske arbejds metode Fritid med Bistand, der er udviklet i Kristiansand Kommune.

Metoden har givet gode resultater i form af større inklusion i det almindelige fritidsliv for bl.a. mennesker med handicap.

Det teoretiske fundament for metoden er empowerment. Empowerment kan forstås som en proces, hvor den enkelte borger opbygger evnen til at handle på egen hånd og derved får styrket sit selvbillede.

Arrangementer

Servicestyrelsen afholder i forbindelse med opstarten af projektet et seminar, hvor de kommende fritidsguiden i projektkommunerne undervises i metoden og rammerne for indsatsen.

I forbindelse med projektafslutningen afholder Servicestyrelsen nogle formidlingsarrangementer for de øvrige kommuner. Her formidles de metoder, der er udviklet og projektkommunerne bidrager med deres erfaringer fra projektførelset.

Ønsker du mere viden om metoden og om baggrunden for projektet, kan du besøge www.rummelighed.dk, hvor du også kan få mere at vide om norske og danske erfaringer med metoden.

Fritidsguiden

En metode til inklusion af mennesker med handicap i det almindelige foreningsliv

Fritidsguiden

Baggrund

Fritidsguiden er en metode til inklusion af mennesker med handicap i det almindelige foreningsliv. Fritidsguiden hjælper den enkelte borger med handicap med at etablere en kontakt til den eller de foreninger som vedkommende ønsker at indgå i og støtter efterfølgende den enkelte i at komme i gang med aktiviteten.

Målet er, at den enkelte borger på længere sigt selvstændigt deltager i den ønskede fritidsaktivitet og opnår reel inklusion i foreningen. Herved styrkes borgernes mulighed for at etablere et netværk. Samtidig bliver det muligt at vælge blandt et langt bredere udvalg af fritidsaktiviteter end det er tilfældet, når der kun vælges mellem tilbud der specifikt henvender sig til mennesker med handicap.

Forløbet fra det første møde mellem Fritidsguide og borger til inklusion i en forening beskrives i denne pjeces.

1. Det første møde

Ved det første indledende møde mellem fritidsguide og borger, fortæller fritidsguiden om metoden, og hvilke muligheder den kan give for deltagelse i foreningslivet. Mødet er helt uforpligtende for borgeren.

Der ligger for fritidsguiden en udfordring i at formidle metoden for borgeren på en måde, så borgeren får en tro på, at foreningsdeltagelsen er mulig. Hvis deltageren har lyst til at indgå i et forløb med fritidsguiden indgås der på mødet en aftale om et nyt møde.

Fritidsguiden har tavshedspligt, og oplysninger givet til fritidsguiden er underlagt tavshedspligten. Fritidsguiden kan senere i forløbet videregive oplysninger til samarbejdspartnere i foreningerne såfremt borgeren har underskrevet en samtykkeerklæring. En sådan findes på www.rummelighed.dk
Fritidsguiden skal så vidt muligt sikre deltageres indflydelse og valgmuligheder i processen.

6. Inklusion

Målet er, at borgeren bliver socialt inkluderet i den valgte fritidsaktivitet.

Det er vigtigt, at inklusionsprocessen evalueres jævnlige, og at fritidsguiden følger op på tiltaget løbende. I nogle tilfælde vil fritidsguiden i den første periode støtte borgeren ved f.eks. at følges med ham eller hende til aktiviteten og være til stede undervejs i aktiviteten.

Det er vigtigt, at både borger og kontaktperson kan komme i kontakt med fritidsguiden, og at fritidsguiden aktivt følger op på forløbet minimum det første halve år.

Fritidsguiden må derfor lave klare aftaler for, hvornår og hvordan der skal følges op med deltager, kontaktperson og evt. aktivitetskontakt. Når der er behov for møder, må de placeres, så kontaktpersonen har mulighed for at deltage.

Fakta

De norske erfaringer viser, at det ofte kan være en god idé at lægge sådanne møder enten umiddelbart før eller efter aktiviteten.

Fritidsguiden har ansvaret

Hvis der opstår problemer i forløbet, er det fritidsguidens ansvar at finde en løsning. Der kan f.eks. være behov for at finde alternative former for deltagelse i aktiviteten, eller der kan være behov for at finde en anden fritidsaktivitet.

Fritidsguiden må altid holde fokus på borgerens drømme og interesser. Hvis borgeren ikke længere har lyst til at deltage i den valgte aktivitet, betyder det ikke, at forløbet har været en fiasko. Både borger og fritidsguide er blevet en erfaring rigere, og forløbet med at finde den rette fritidsaktivitet kan fortsætte på baggrund af denne erfaring.

5. At finde en kontaktperson i foreningen

Når borgeren har valgt en aktivitet, skal fritidsguiden kontakte foreningen og tilmelde borgeren. For at sikre inklusion i foreningen, er det vigtigt, at få en kontaktperson i foreningen, der kan være brobygger og hjælpe borgeren i gang.

Kontaktpersonen hjælper borgeren med at finde sig til rette i foreningen. Det kan f.eks. gøres ved at fortælle borgeren om de formelle og uformelle regler i foreningen eller at følges med borgeren til aktiviteten de første par gange og introducere borgeren for de øvrige medlemmer.

Det indledende samarbejde

Når der tages kontakt til foreningen med henblik på at finde en kontaktperson, er det vigtigt at præsentere projektet og borgeren på en måde, så foreningen får lyst til at hjælpe deltageren i gang.

Eksempel på hvordan kontakten kan gribes an:

- Begynd ikke samtalen med at fortælle, at I har brug for en kontaktperson.
- Præsenter kort projektet og deltageren. Læg vægt på borgerens ønsker, muligheder og udfordringer.
- Præsenter rollen som kontaktperson og diskutér mulighederne for, hvordan forløbet kan gennemføres i den aktuelle organisation.
- Invitér til et uforpligtende møde, hvor borgeren kan hilse på kontaktpersonen sammen med fritidsguiden.

Individuelt tilpassede løsninger

Fritidsguiden skal sørge for, at borgeren sikres en god individuel opfølgning. Det er vigtigt, at kontaktpersonen ikke pålægges for krævende opgaver. Hvis der er særlige aktiviteter i foreningen, der kræver megen støtte for deltageren, kan der yderligere tilknyttes en aktivitetskontakt, der støtter borgeren i den konkrete aktivitet.

2. Ønsker og drømme

Når borgeren har sagt ja til at gå i gang med et forløb, tager fritidsguiden kontakt til deltageren og aftaler et møde. Formålet med mødet er at igangsætte en proces, der skal munde ud i, at borgeren finder en fritidsaktivitet, som vedkommende har lyst til og mulighed for at deltage i.

Det er vigtigt, at der etableres et tillidsforhold mellem fritidsguide og borger. Derfor er det væsentligt, at mødet afholdes et sted, der forekommer trygt for borgeren. Det kan f.eks. være i borgerens hjem, på en cafe eller lignende.

Fritidsguiden har ansvar for, at borgeren får kendskab til de forskellige muligheder foreningslivet kan tilbyde. Det vil derfor være en fordel, hvis fritidsguiden har et indblik i, hvilke foreninger og aktiviteter der findes i området.

Når borgeren giver udtryk for en drøm om at deltage i en bestemt aktivitet, er det fritidsguidens opgave at tænke kreativt i forhold til denne drøm, så den så vidt muligt kan opfyldes. Kortlægningen af borgerens ønsker og muligheder kan strække sig over flere møder.

Fakta

Erfaringer fra Norge viser, at Fritidsguiden og borgeren i gennemsnit bruger ca. 25 timer på at finde frem til den rette aktivitet.

Ikke alle ved på forhånd, hvad de har lyst til. Nogen kan have behov for at se og prøve forskellige aktiviteter, før de beslutter sig. For at hjælpe borgeren med at finde frem til det rigtige tilbud, må fritidsguiden få kendskab til borgerens forudsætninger, motivation, færdigheder, interesser og erfaringer. Sæt derfor god tid af til at finde den rette aktivitet.

Den aftale der indgås mellem fritidsguide og borger omfatter møder med henblik på:

- Udvælgelse af en aktivitet
- Etablering af kontakt til en relevant forening
- Opstart af aktivitet
- Opfølgning i forhold til aktiviteten og foreningen.

3. Fritidsaktivitet

Kortlægning

Når borgeren har fundet en eller flere aktiviteter, som han eller hun har lyst til at deltage i, er det fritidsguidens opgave at indhente informationer om aktiviteten og om de foreninger, der udbyder aktiviteten.

Før fritidsguiden kontakter de udvalgte foreninger, er det vigtigt at aftale med borgeren, hvilke informationer der kan gives videre. Til dette bruges en samtykkeerklæring, hvor borgeren giver fritidsguiden lov til at viderebringe bestemte oplysninger.

Det er vigtigt, at fritidsguiden indhenter oplysninger om beliggenhed, tilgængelighed, bustider og lignende. Mange af oplysningerne kan findes på nettet.

Kontakt

Fritidsguiden tager kontakt til de valgte foreninger, for at få yderligere oplysninger om forhold, der kan være afgørende for deltagerens endelige valg af aktivitet.

Relevante spørgsmål

- Hvilken alder og hvilket køn har deltagerne i den pågældende aktivitet?
- Hvilke færdigheder skal man besidde for at kunne deltage i aktiviteten?
- Hvor ofte og på hvilke tidspunkter foregår aktiviteten?
- Hvad forventes der af deltagerne?
- Er der sociale aktiviteter i forbindelse med aktiviteten?

Opfølgning i forhold til deltageren

Det er fritidsguidens ansvar at finde ud af, hvilke ønsker borgeren har samt hvordan de bedst kan realiseres.

Det er vigtigt, at fritidsguiden ikke bare finder frem til det, borgeren har lyst til, men også tager hensyn til hvad borgeren har mulighed for at få succes med.

Hvis borgeren ikke selv har nogle ønsker, er det fritidsguidens opgave at komme med forslag.

4. Valg af aktivitet

Når borgeren er blevet præsenteret for de forskellige aktiviteter indhold og form, er det ham eller hende, der vælger en aktivitet.

Det er helt afgørende, at der findes frem til nogle aktiviteter, der indfrier borgers ønsker og drømme. Ligeledes er det afgørende, at der findes en aktivitet, som giver den enkelte borger mulighed for at indtage en socialt anerkendt rolle i foreningen. Det er derfor vigtigt, at der vælges en aktivitet, som det på et eller andet niveau er muligt for borgeren at komme til at mestre.

Behov for at se aktiviteten

Inden det endelige valg foretages, kan det i nogle tilfælde være en god idé, at borger og fritidsguide sammen tager ud og ser nogle af de aktiviteter, borgeren er interesseret i.

Eksempel

Emilie har lyst til gå til dans og er både interesseret i gammeldags og moderne dans, men har ikke set nogen af dansene. Sammen med fritidsguiden bruger hun to aftener på at se dansene.

Fritidsguiden tager kontakt til danselæreren, som tager imod dem ti minutter før træningen for at forklare Emilie lidt om dansen. For Emilie bliver denne erfaring nyttig. Hun vælger begge danse fra og begynder i stedet at spille volleyball.